

Rapport

Projectnummer: 345666
Referentienummer: SWNL0196591
Datum: 21-12-2017

Natuuronderzoek 'De Cuyp', Enkhuizen

Oriënterend en aanvullend onderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor natuur

Definitief

Verantwoording

Titel	Natuuronderzoek 'De Cuyp', Enkhuizen
Subtitel	Oriënterend natuuronderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming
Projectnummer	345666
Referentienummer	SWNL0190173
Revisie	D1
Datum	21-12-2017
Auteur(s)	David van der Veen (ecoloog) Judith Barke (ecoloog)
E-mailadres	David.vanderveen@sweco.nl
Gecontroleerd door	Hans Jaspers (senior ecoloog)
Paraaf gecontroleerd	<i>Dit betreft een digitale uitgave</i>
Goedgekeurd door	Maarten Mouissie (teamleider ecologie)
Paraaf goedgekeurd	<i>Dit betreft een digitale uitgave</i>

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Kader van het onderzoek	4
1.3	Ligging en bestaande inrichting plangebied en omgeving plangebied.....	4
2	Wet natuurbescherming: onderdeel Natura 2000-gebieden	7
2.1	Toetsingskader	7
2.2	Bronnenonderzoek	8
2.3	Analyse van de mogelijke effecten op Natura-2000.....	8
2.4	Conclusie	8
3	Wet natuurbescherming: onderdeel soortenbescherming	10
3.1	Toetsingskader	10
3.2	Methode.....	11
3.3	Vaatplanten.....	12
3.4	Vleermuizen.....	13
3.5	Overige zoogdieren	19
3.6	Vogels.....	20
3.7	Amfibieën.....	24
3.8	Reptielen.....	24
3.9	Vissen	25
3.10	Ongewervelden	25
4	Natuurbeleidskader: Natuurnetwerk Nederland	26
4.1	Toetsingskader	26
4.2	NNN	26
5	Conclusie en aanbevelingen	28
5.1	Wet natuurbescherming: onderdeel gebiedsbescherming.....	28
5.2	Wet natuurbescherming: onderdeel soortenbescherming	28
5.3	Provinciale Natuurbeleidskaders.....	30

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Voor het project 'De Cuyp' Enkhuizen, gelegen aan het IJsselmeer in de provincie Noord-Holland zal woningbouw worden gerealiseerd, de bestaande bebouwing zal gesloopt worden en plaatsmaken voor nieuwbouw. In het kader van de wet- en regelgeving voor natuur dient onderzoek te worden uitgevoerd naar de mogelijke effecten op beschermde plant- en diersoorten. In de huidige situatie kan het plangebied (huizen, gazon, solitaire bomen en struikgewassen) als rust- of verblijfplaats dienen voor verschillende plant- en diersoorten.

1.2 Kader van het onderzoek

Ten behoeve van de ruimtelijke onderbouwing van het bestemmingsplan is Sweco Nederland B.V. gevraagd een natuuronderzoek uit te voeren. Om mogelijke schadelijke effecten van deze werkzaamheden op beschermde flora en fauna en beschermde (natuur)gebieden vast te stellen, toetsen we de ontwikkeling aan de actuele wet- en regelgeving voor natuur en Provinciaal natuurbeleid.

De toetsing bestaat in de Provincie Noord-Holland uit de volgende kaders:

- Wet natuurbescherming:
  - Natura 2000-gebieden;
  - Soortenbescherming;
- Natuurnetwerk Nederland (NNN) en gebieden buiten de NNN.

Het onderzoek betreft in eerste instantie een verkennend onderzoek naar (mogelijke) effecten op beschermde natuurwaarden. Op basis van de verkenning is een aanvullend natuuronderzoek uitgevoerd. Deze resultaten zijn verwerkt in voorliggende rapport.

1.3 Ligging en bestaande inrichting plangebied en omgeving plangebied

Het plangebied bevindt zich in het centrum van Enkhuizen nabij het station en de haven. Het plangebied wordt ten oosten begrensd door de Cromhoutstraat, ten zuiden door de Admiraliteitstraat, ten noorden door Kuipersdijk en ten westen door een voetpad tussen en parallel aan de Cromhoutstraat en de Korte Tuinstraat. Naast het plangebied bevindt zich de 'Enkhuizer Zeevaartschool'.

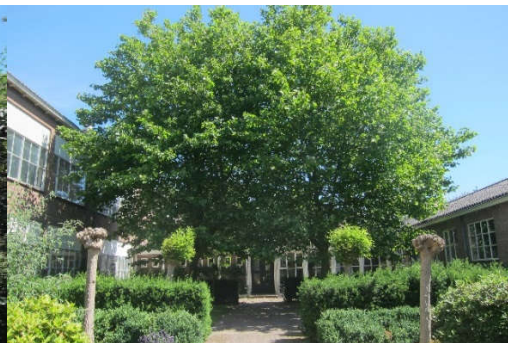
In de huidige situatie bevindt zich op het terrein een oud schoolgebouw welke grotendeels in gebruik is als bedrijfsruimte met onder andere een zeilmakerij. Het oude schoolgebouw bezit open stootvoegen die toegang bieden naar de spouw, daarnaast is plaatselijk dak omlijsting aanwezig en een pannendak. Een deel van het gebouw wordt vermoedelijk gebruikt voor opslag. Daarnaast bevindt zich op het terrein een oud gymlokaal. Het gymlokaal en het bedrijvent centrum 'De Cuyp' zijn deels begroeid met klimop. Rondom het plangebied lopen groenstroken, langs de Admiraliteitsweg staat een aansluitende rij hazelaars, langs de Cromhoutstraat kastanjes en langs de Kuipersdijk een beplanting met Sorbus aria (meelbes). Daarnaast is op de binnen plaats van het terrein een tuin aangelegd. In figuur 1-1 en 1-2 is het plangebied weergegeven en in figuur 1-3 is de naastgelegen omgeving van het plangebied weergegeven.

Figuur 1-1: locatie van het plangebied (globaal rode contour)

Toegang binnenhof

Binnenhof

Oud schoolgebouw

Oude gymzaal

Oude gymzaal

Bedrijvencentrum 'De Cuyp'

Bedrijvencentrum 'De Cuyp'

Zeilmakerij

Figuur 1-2: Indruk van het plangebied

Oostzijde omgeving plangebied

Noordzijde omgeving plangebied

Figuur 1-3: Indruk van de directe omgeving van het plangebied

2 Wet natuurbescherming: onderdeel Natura 2000-gebieden

2.1 Toetsingskader

De Wet natuurbescherming heeft als doel het beschermen van Natura 2000-gebieden in Nederland zijnde Vogelrichtlijngebied (VR) en/of Habitatrichtlijngebied (HR). Projecten of handelingen die negatieve effecten op de doelstellingen van deze beschermde gebieden kunnen hebben, zijn in beginsel niet toegestaan. In dit kader is ook toetsing nodig van effecten in het kader van de externe werking van toepassing. Bij de toetsing aan effecten kunnen de volgende procedurevarianten van toepassing zijn:

- geen nader onderzoek noodzakelijk: effecten zijn op voorhand uitgesloten (er zijn geen Natura 2000-gebieden in de omgeving aanwezig);
- de uitwerking van een Voortoets is nodig: effecten zijn niet op voorhand uitgesloten;
- uitwerken van een verslecheringstoets: effecten zijn op basis van de Voortoets niet uitgesloten, significantie hiervan wel;
- uitwerken van een passende beoordeling: significantie van effecten kan op basis van de Voortoets of Verslecheringstoets niet worden uitgesloten;
- opstellen van een ADC-toets: indien significantie van effecten op basis van de Passende beoordeling niet kan worden uitgesloten. We tonen aan dat er geen alternatieven zijn met minder effecten, er sprake is dwingende redenen van groot openbaar belang en in compensatie is voorzien.

Indien negatieve effecten op Natura 2000-gebieden niet zijn uit te sluiten is in ieder geval een vergunning noodzakelijk op grond van artikel 2.7 Wet natuurbescherming.

Per 1 juli 2015 is het Programma Aanpak Stikstof (PAS) van kracht. Het PAS maakt onderdeel uit van de Wet natuurbescherming. Vergunningverlening voor Natura 2000-gebieden bij een toename aan stikstofdepositie is gekoppeld aan het PAS. Dit programma is via het Besluit PAS in de Wet natuurbescherming verankerd. In de Regeling PAS zijn de volgende te volgen basis procedureregels vastgelegd ten aanzien van nieuwe projecten en/of andere handelingen bij een toename van stikstofdepositie:

- toename van minder dan 0,05 mol N/ha/jr: geen vergunning en geen melding nodig;
- toename van 0,05 mol N/ha/jr: geen vergunning nodig, een melding volstaat¹;
- toename van meer dan 1 mol N/ha/jr: vergunning nodig.

Voor het uitvoeren van de stikstofberekening maken we gebruik van het modelprogramma Aerius calculator. Bij een melding en vergunningsaanvraag Wet natuurbescherming dient deze berekening te worden bijgevoegd. Bij een vergunningaanvraag zal door het bevoegd gezag worden bepaald in hoeverre voldoende ontwikkelingsruimte beschikbaar is voor de toename van stikstof voor de betreffende aangewezen habitattypen en/of leefgebieden van soorten².

¹ Wanneer een melding volstaat (bij 0,05 mol N/ha/jr of bij 1 mol N/ha/jr) hangt af van de beschikbare ontwikkelingsruimte voor het betreffende Natura 2000-gebied. Wanneer 95% van de ontwikkelingsruimte is opgebruikt wordt de grenswaarde van 1,0 mol/ha/jaar verlaagd naar 0,05 mol/ha/jaar. Voor activiteiten met een stikstofdepositie hoger dan 0,05 mol/ha/jaar is een vergunning nodig. Voor Veluwe is de grenswaarde 0,05 mol/ha/jaar.

² In de Aerius monitor is in te zien voor welke gebieden geen ruimte meer beschikbaar is. Omdat deze informatie niet altijd up-to-date is, kan deze afwijken van de beoordeling van de provincie.

2.2 *Bronnenonderzoek*

Voor de bronneninventarisatie van Natura 2000-gebieden is gebruik gemaakt van de gebiedendatabase van de Provincie Noord-Holland en de Aerius calculator (Figuur 2-1). Het plangebied ligt niet binnen de begrenzing van een gebied dat is aangewezen als Natura 2000-gebied. Uit deze gebiedendatabase blijkt dat de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden 'IJsselmeer' (VR) en 'IJmeer/ Markermeer' (VR) op een afstand van minimaal circa 1.3 km liggen (zie figuur 2-1).

2.3 *Analyse van de mogelijke effecten op Natura-2000*

De Natura 2000 gebieden 'IJsselmeer' en 'IJmeer/ Markermeer' zijn aangewezen voor diverse land- en watergebonden habitattypen, enkele habitatsoorten en voor diverse broeden niet broedvogels. Het plangebied is niet in een Natura 2000-gebied gelegen of in de directe nabijheid. Directe aantasting zoals oppervlakteverlies en versnippering van Natura 2000-gebied zijn niet aan de orde. Er zijn eveneens geen belangrijke ecologische relaties tussen het plangebied en de omliggende Natura 2000-gebieden. Mogelijke verstoring van verstoringsgevoelige dieren door beweging, geluid, trilling en licht gedurende de realisatiefase en gebruiksfase reikt tot maximaal enkele honderden meters ver. Hiermee is uitgesloten dat er effecten zijn van verstoring op de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden. Er zijn geen grootschalige hydrologische ingrepen voorzien die tot een kilometer afstand invloed kunnen hebben op kwelstromen of de grondwaterstand. Effecten zoals verdroging en vernatting treden daarmee niet op als gevolg van de werkzaamheden. In het kader van de externe werking kan er sprake zijn van effecten op de kwaliteit van Natura 2000-gebieden door een toename aan stikstofdepositie.

2.4 *Conclusie*

Gelet op de afstand tot nabijgelegen Natura 2000-gebieden, zijn directe effecten zoals verdroging, vernatting, optische verstoring, licht- en geluidsverstoring op voorhand uitgesloten. Er is geen noodzaak is tot een nader onderzoek naar deze effecten. Omdat er ten opzichte van de huidige situatie geen grootschalige industriële activiteiten of grootschalige verkeersbewegingen zullen plaatsvinden in het plangebied, zal er geen sprake zijn van significante effecten als gevolg van stikstofdepositie. Om echter het effect te kunnen kwantificeren en te bepalen of er wel of niet een melding of vergunning van de activiteiten nodig is, dient een depositieberekening in Aerius uitgevoerd te worden.

Figuur 2-1: Globale ligging van het plangebied (blauwe hexagoon) ten opzichte van Natura 2000-gebieden (helderblauwe vlakken). Bron: AERIUS Calculator

3 Wet natuurbescherming: onderdeel soortenbescherming

3.1 Toetsingskader

In de Wet natuurbescherming is de soortenbescherming in Nederland geregeld. Hierbij onderscheiden we drie verschillende beschermingsregimes waaraan verschillende verbodsbepalingen zijn gekoppeld:

Soorten Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v.):

- lid 1) Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen;
- lid 2) Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen;
- lid 3) Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben;
- lid 4) Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen;
- lid 5) Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Soorten bijlage IV Habitatrichtlijn, bijlage I Verdrag van Bern (artikel 3.5 e.v.):

- lid 1) Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen;
- lid 2) Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren;
- lid 3) Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen;
- lid 4) Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen;
- lid 5) Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Andere Soorten (artikel 3.10 e.v.):

- lid 1) Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
  - onderdeel a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
  - onderdeel b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
  - onderdeel c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Voor soorten van de Vogelrichtlijn (art.3.1) en Habitatrichtlijnsoorten (art. 3.5) geldt dat vaste rust- en verblijfplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) niet opzettelijk verstoord of vernietigd mogen worden en dat exemplaren van beschermde soorten (niet opzettelijk) mogen worden gedood of verwond.

Voor andere soorten geldt dat vaste rust- en verblijfplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) van beschermde soorten niet (opzettelijk) vernietigd mogen worden en dat exemplaren van beschermde soorten niet (opzettelijk) mogen worden gedood of verwond. Het is ook mogelijk om ten aanzien van andere soorten te werken volgens een goedgekeurde gedragscode die is afgestemd op de Wet natuurbescherming, mits de voorgenomen activiteit als zodanig in de gedragscode is beschreven. Er is dan geen ontheffingsplicht van toepassing.

Voor beschermde soorten die niet zijn vrijgesteld (zoals de bunzing, wezel en hermelijn in de provincie Noord-Holland) is een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming noodzakelijk indien sprake is van een overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming. Deze kan alleen worden verleend indien de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort(en) niet in het geding is. Voor vogels en Habitatrichtlijn bijlage IV soorten geldt bovendien dat sprake moet zijn van een in de wet genoemd belang en er geen andere bevredigende oplossing mag zijn. Voor vogels geldt in afwijking hierop dat voor verstoring geen ontheffing nodig is indien dit geen wezenlijke invloed heeft op de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort(en). Het is ook mogelijk om voor beide categoriesoorten te werken volgens een goedgekeurde gedragscode die is afgestemd op de nieuwe wet. Er is dan geen ontheffing nodig.

Naast bepalingen voor specifiek aangewezen soorten geldt krachtens artikel 1.11 (lid 1 & 2) van de Wet natuurbescherming, de algemene zorgplicht voor alle in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Via deze wet wordt eenieder medeverantwoordelijk gesteld voor de zorg en bescherming van flora en fauna en dient men geen handelingen uit te voeren die opzettelijk soorten kunnen aantasten.

3.2 *Methode*

De inventarisatie betreft een onderzoek naar de actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten binnen de invloedssfeer van de voorgenomen ingreep. Hierbij maken we onderscheid tussen het bronnenonderzoek en de habitatgeschiktheidsbeoordeling.

Bronnenonderzoek

Het bronnenonderzoek heeft als doel een overzicht te verkrijgen van de beschikbare informatie met betrekking tot het voorkomen van beschermde soorten in het plangebied en omgeving. Hiervoor zijn de volgende bronnen gebruikt:

- Nationale databank Flora en Fauna (NDFF 2007-2017);
- Grontmij, 2010, Vleermuizeninventarisatie 'De Cuyt' te Enkhuizen;
- Grontmij, 2009, Natuurtoets 'De Cuyt' Enkhuizen; Toetsing in het kader van wet- en regelgeving van natuur;
- Zoogdiervereniging, 2016, Sim Broekhuizen, Kamiel Spoelstra, Johan B.M. Thissen, Kees J. Canters, Jan C. Buys. Atlas van de Nederlandse zoogdieren - deel 12 serie Nederlandse fauna;
- Sovon, 2002, Atlas van de Nederlandse broedvogels;
- Regionale digitale verspreidingsatlassen;
- www.ravon.nl;
- www.floron.nl;
- www.zoogdiervereniging.nl;
- www.vlinderstichting.nl.

Habitatgeschiktheidsbeoordeling

Op basis van een oriënterend veldbezoek is op 4 juli 2016 en 4 april 2017, de geschiktheid van biotopen voor beschermde soorten beoordeeld. Deze beoordeling brengt gezamenlijk met het bronnenonderzoek de beschermde soorten(groepen) in beeld die in het plangebied (kunnen) voorkomen. Het veldbezoek is uitgevoerd door een deskundige ecooloog van Sweco Nederland. Daarnaast is gekeken of het plangebied en/of de directe omgeving essentieel foerageergebied en/of leefgebied vormt voor beschermde soorten en of sprake is van essentiële vliegroutes van vleermuizen. De werkwijze is per soort(groep) nader omschreven in onderstaande paragrafen. Aan de hand van de onderzoeksgegevens is beoordeeld of soort(groepen)en beïnvloed kunnen worden door voorgenomen activiteiten. Op basis van deze analyse wordt geconcludeerd voor welke soort(groepen)en een ontheffing in kader van de Wnb aangevraagd moet worden. Het onderzoek beperkt zich tot op grond van de Wnb beschermde planten- en diersoorten.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Op basis van bekende verspreidingsgegevens en de bevindingen uit de habitatgeschiktheidsbeoordeling is bepaald in hoeverre negatieve effecten op (potentieel) voorkomende beschermde soorten kunnen optreden door voorgenomen activiteiten. Op basis van deze analyse is geconcludeerd voor welke soorten(groepen) nadere inventarisatie nodig is.

3.3 *Vaatplanten*

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Er zijn in de beschikbare bronnen geen waarnemingen aanwezig van beschermde vaatplanten binnen het plangebied. Op basis van de bureaustudie zijn in de omgeving van het plangebied waarnemingen bekend van plantensoorten behorend tot de 'strikt beschermde soorten' (art. 3.5 Wnb) en 'andere beschermde soorten van de Wet natuurbescherming' (art. 3.10 Wnb). Het veldbezoek is binnen het inventarisatieseizoen van de meeste vaatplanten uitgevoerd, waardoor er een voldoende indruk is verkregen om uit te sluiten of beschermde soorten in het plangebied voor kunnen komen.

Oriënterend veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied algemene soorten van voedselrijke ruderaal plaatsen aangetroffen. Dit betreft met name, gewone paardenbloem, kleine ooievaarsbek, grote brandnetel, smalle weegbree, madeliefje, zevenblad en een dichte raaigrasvegetatie. Er is geen geschikt habitat aangetroffen voor beschermde vaatplanten, behorende tot de 'andere beschermde soorten' van de Wet natuurbescherming, die voorkomen op open (matig) voedselarme grond (zoals akkerogentroost, glad biggenkruid, wilde ridderspoor en korensla. Tijdens het veldbezoek zijn ook geen beschermde muurplanten aangetroffen zoals blaasvaren en schubvaren behorende tot de 'andere beschermde soorten' van de Wet natuurbescherming.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

De werkzaamheden hebben geen effect op plantensoorten behorend tot de beschermingsregimes van de Wet natuurbescherming aangezien deze niet voorkomen in het plangebied en het geschikte biotoop ontbreekt. Aanvullend onderzoek naar beschermde planten en een mogelijke ontheffingsprocedure zijn daarom niet nodig.

3.4 Vleermuizen

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Op basis van beschikbare verspreidingsgegevens komen de volgende soorten voor in de omgeving waarin het plangebied is gelegen; gewone- en ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, watervleermuis, meervleermuis en tweekleurige vleermuis.

Oriënterend veldbezoek

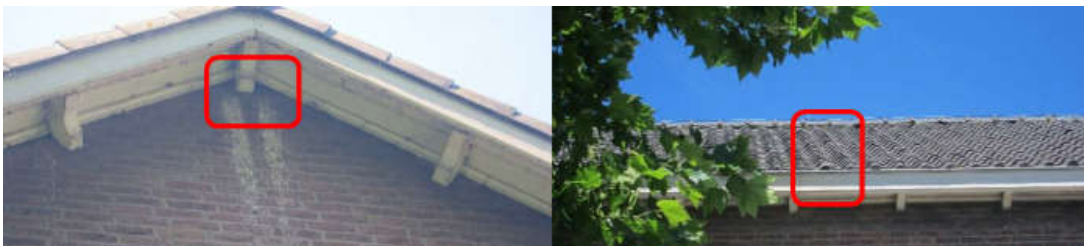
Het veldbezoek is uitgevoerd conform de checklist van het Vleermuisprotocol 2017³. Gezien de ligging van het plangebied, zijn met name vleermuissoorten te verwachten die in stedelijke omgeving zonder bos voor kunnen komen. Dit betreft onder andere gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en meervleermuis.

Binnen het plangebied zijn gebouwen aanwezig die potentieel geschikt zijn als voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaats voor vleermuizen. De oude school heeft bijvoorbeeld stootvoegen, dak omlijsting en een pannendak die toegang kunnen bieden naar spouw of andere verblijfplaatsen. Ook in de goot zijn enkele openingen waargenomen, onduidelijk is of dit toegang biedt tot verblijfplaatsen voor vleermuizen (figuur 3-1). De gebouwen zijn niet hoog genoeg (zoals flats) om als massawinterverblijfplaats te dienen voor gewone dwergvleermuizen.

Tijdens het verkennend natuuronderzoek zijn geen diepe holtes in de bomen aangetroffen die als verblijfplaats kunnen dienen voor vleermuizen. Wel kunnen losse stukken schors als paarverblijf dienen. De bomen kunnen bovendien een functie hebben als vliegrouete voor vleermuizen. Daarnaast zijn bosjes en struweel aanwezig rondom de gebouwen, die in potentie geschikt zijn als foerageergebied (figuur 3-2).

Oud schoolgebouw

Bedrijvencentrum 'De Cuyp'

³ www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol-2017

Bedrijvencentrum 'De Cuyp'

Oude gymzaal

Figuur 3-1: Mogelijke toegangen tot vleermuisverblijfplaatsen

Figuur 3-2: Potentieel foerageergebied van vleermuizen

Ten behoeve van de werkzaamheden wordt bebouwing gesloopt en worden bomen gekapt. Indien in de gebouwen en bomen voortplantings- of vaste rust of verblijfplaatsen, inclusief foerageergebied, van vleermuizen aanwezig zijn, zal leefgebied van vleermuizen worden aangetast. Indien dit het geval is, leidt de ingreep en ontwikkeling tot het overtreden van verbodsbepalingen vanuit de Wnb. Daarom is vervolgonderzoek uitgevoerd om te bepalen in hoeverre daadwerkelijk verblijfplaatsen en/of foerageergebieden en vliegroutes voor vleermuizen in het plangebied aanwezig zijn.

Vleermuisonderzoek

Aan de hand van aanvullend vleermuisonderzoek is nader beschouwd welke functie(s) de gebouwen en het omliggend groen hebben voor vleermuizen. Tijdens het aanvullend vleermuisonderzoek is ook onderzocht of de lanen buiten het plangebied vliegroutes voor vleermuizen vormen en in welke mate het plangebied als foerageergebied wordt gebruikt. In tabel 3-1 staat weergegeven wanneer het vleermuisonderzoek is uitgevoerd. Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd door vleermuisdeskundigen van Elsken ecologie en Sweco. Daarbij is onder meer gebruik gemaakt van Petersson D240x batdetectors met opnamefuncties en van een batlogger.

Het vleermuisonderzoek heeft plaatsgevonden conform het Vleermuisprotocol 2017⁴.
Daarbij zijn de volgende functies onderzocht:

- kraamverblijfplaats: minstens 2 bezoeken in de periode 15 mei - 15 juli (voor soorten als watervleermuis: 1 juni- 15 juli);
- zomerverblijfplaats: minstens 2 à 3 bezoeken in de periode 15 april - 15 augustus (minstens één in de ochtend en 2 in de nacht);
- paarverblijf- en zwermplaats: minstens 2 bezoeken in de periode 15 augustus - 15 september;
- vliegroute: minstens 2 bezoeken in de periode 15 april - 15 september (minstens één in de kraamperiode);
- Foerageergebied: minstens 2 bezoeken in de periode 15 april - 1 oktober (voor soorten als watervleermuis: 15 april - 15 september).

Tabel 3-1 vleermuisonderzoek methode

Datum (2017)	Zon op (tijd)	Zon onder (tijd)	Start (tijd)	Einde (tijd)	Temp (°C)	BFT	Weer	Onderzoek naar
18-05	n.v.t.	21:30	20:30	23:30	11	2	Helder, droog, geheel bewolkt	Vliegroute/ foerageergebied, vaste kraam- en zomerverblijfplaats
27-06	05:20	n.v.t.	03:00	05:45	15	1	Helder, droog, geheel bewolkt	Vliegroute/ foerageergebied, vaste kraam- en zomerverblijfplaats, inclusief grootoorvleermuis en laatvlieger
11-07	n.v.t.	21:50	21:00	00:00	17	2	Helder, droog, geheel bewolkt	Vliegroute/ foerageergebied, vaste kraam- en zomerverblijfplaats
15-08	n.v.t.	20:45	20:30	23:15	17°C	1	Helder, droog, zwaarbewolkt, maar zacht weer	Vliegroute/ foerageergebied, vaste paar- en baltsverblijfplaats, inclusief zwermgedrag gewone dwergvleermuis
12-09	n.v.t.	20:00	23:45	02:00	12°C	1	Helder, droog, half bewolkt	Vliegroute/ foerageergebied, vaste paar- en baltsverblijfplaats inclusief zwermgedrag gewone dwergvleermuis

⁴ www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol

Resultaten vleermuisonderzoek (zie ook figuur 3-3 en 3-4)

18-05-2017

Gedurende de inventarisatie waren twee gewone dwergvleermuizen continu om het plangebied aanwezig. Deze zijn foeragerend aangetroffen boven het groen in de luwte van de bomen langs het plangebied. Ook is een laatvlieger viermaal passerend aangetroffen, maar deze had geen binding met het groen en de gebouwen binnen het plangebied. De batlogger leverde geen andere soorten op.

27-06-2017

Er waren twee gewone dwergvleermuizen gedurende de gehele inventarisatie aanwezig. Deze dieren vertrokken kort voor zonsopgang de wijk in. Er is geen zwermgedrag waargenomen. Er zijn vier laatvliegers foeragerend rond het terrein aangetroffen en er zijn twee laatvliegers in de kop van het gebouw aan de oostzijde (figuur 3-3) ingevlogen. De batlogger leverde geen andere soorten op.

11-07-2017

Vier laatvliegers vlogen rond het terrein. Deze hadden geen binding met de eerder waargenomen zomerverblijfplaats. Ter hoogte van de bekende verblijfplaats zijn geen geluiden gehoord en geen uit- of invliegers gezien. Er zijn enkele gewone dwergvleermuizen foeragerend aangetroffen naast het plangebied langs de lanen.

15-08-2017

Twee gewone dwergvleermuizen waren continu foeragerend aanwezig. Af en toe was een derde dier aanwezig. Sporadisch foerageerde er ook een ruige dwergvleermuis naast het plangebied langs de lanen. Tijdens deze ronde zijn geen in- of uitvliegende dieren waargenomen, er is geen baltsactiviteit waargenomen en er zijn geen laatvliegers aangetroffen tijdens deze inventarisatie. De batlogger leverde geen andere soorten op.

12-09-2017

Enkele gewone dwergvleermuizen waren sporadisch foeragerend aanwezig. Er lijkt geen binding met het plangebied te zijn. Er is alleen baltsactiviteit van een passerende gewone dwergvleermuis waargenomen. Tijdens een veldbezoek door een ecooloog van Sweco is een verblijfplaats van deze soort gevonden buiten het plangebied. Er is tweemaal een passerende ruige dwergvleermuis aangetroffen. Er zijn geen laatvliegers waargenomen tijdens deze inventarisatie. De batlogger leverde geen andere soorten op.

Figuur 3-3, zomerverblijfplaats laatvlieger in gebouw (rode pijl en rechthoek)

Figuur 3-4, aangetroffen vleermuizen (rode cirkels = foeragerende gewone dwergvleermuizen buiten het plangebied, rode driehoek = paarverblijfplaats gewone dwergvleermuis buiten het plangebied, de bruine cirkels = foeragerende ruige dwergvleermuizen buiten het plangebied, paarse cirkel = foeragerende laatvliegers, paarse driehoek = zomerverblijfplaats laatvlieger)

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Er is een zomerverblijf van laatvliegers in het pand ‘de Cuyp’ te Enkhuizen aanwezig. Tijdens één veldbezoek zijn namelijk met zekerheid twee invliegende laatvliegers waargenomen. Uitvliegers zijn niet waargenomen gedurende de inventarisaties. Zogende dieren komen doorgaans terug om de jongen te zogen. Ook werden er tijdens de eerste inventarisatie geen indicaties voor kraamverblijfplaatsen waargenomen. Daarnaast werden geen geluiden vanuit het gebouw gehoord welke kunnen duiden op de aanwezigheid van jongen. Het lijkt dus te gaan om een zomerverblijf van maximaal 2 - 4 laatvliegers.

Omdat dit gebouw gesloopt wordt, zal een zomerverblijfplaats van de laatvlieger aangetast worden. Voor deze aantasting is een ontheffing van de Wnb noodzakelijk. Voor een ontheffingsaanvraag is een mitigatie- en compensatieplan noodzakelijk en zal er een ecologisch werkprotocol opgesteld moeten worden.

Er is geen essentieel foerageergebied aangetroffen binnen het plangebied. De gewone- en ruige dwergvleermuizen foerageerden met name langs de lanen naast het plangebied en boven de open ruimte boven en naast het plangebied. Het groen in het plangebied wordt maar beperkt gebruikt door enkele dieren, bovendien blijft bij verwijderen van het groen in het plangebied, voldoende foerageergebied over buiten het plangebied. Ter hoogte van de lanen buiten het plangebied in stedelijke omgeving wordt gefoerageerd, maar tevens in beperkte mate. Langs de Snouck van Loosenpark en de Zuider boerenvaart wordt wel door grotere (>10) aantallen vleermuizen (met name ruige- en gewone dwergvleermuis) gefoerageerd.

Ten aanzien van het verwijderen van bomen en struiken in het plangebied is geen ontheffing noodzakelijk. Dit omdat er maar enkele gewone dwergvleermuizen gebruik maken van het groen op het plangebied terrein en het hiermee geen essentieel leefgebied betreft. Bovendien worden de lanen (waar de meeste gewone dwergvleermuizen foerageerden) om het plangebied niet aangetast. Verstoring van foeragerende en overvliegende vleermuizen kan worden voorkomen, door tijdens de uitvoering hiermee rekening gehouden. Dit betekent in de periode april tot en met oktober, geen directe uitstalling van bouwverlichting of strooilicht (met uitzondering van tijdelijke verlichting van voertuigen en huidige terreinverlichting) op gebouwen, bosjes en bomen in het plangebied tussen zonsondergang en zonsopkomst.

3.5 Overige zoogdieren

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Ten aanzien van zoogdiersoorten behorend tot de 'andere beschermde soorten' van de Wet natuurbescherming zijn diverse soorten binnen een straal van 3 kilometer vastgesteld. Het betreft de bosmuis, bunzing, wezel, egel, haas, huisspitsmuis, konijn, ree, rosse woelmuis, veldmuis en vos. Alhoewel er waarnemingen (verkeersslachtoffers) van de boommarter en bunzing bekend zijn buiten het plangebied, zijn in het plangebied geen waarnemingen bekend van het voorkomen van de boommarter (beschermd conform art. 3.5 Wnb). De wezel en bunzing zijn bekend van het buitengebied rond Enkhuizen. De dichtstbijzijnde waarneming van de hermelijn ligt op een afstand van circa 7 kilometer ten opzichte van het plangebied. De dichtstbijzijnde waarneming van de steenmarter op een afstand van meer dan 20 kilometer (Lelystad) en 35 kilometer (Heiloo) ten opzichte van het plangebied.

Oriënterend veldbezoek

Tijdens de veldbezoeken in 2016 en 2017 zijn geen overige beschermde zoogdieren waargenomen in het plangebied. Het plangebied is geschikt bevonden voor algemeen voorkomende soorten, zoals de mol, bosmuis, egel en huisspitsmuis. Een gat in de buitenmuur (zie figuur 3-1) kan een toegang vormen voor een potentieel steenmarterverblijf. Theoretisch zou een steenmarter (meestal jonge mannetjes) het plangebied kunnen bereiken via de Markerwaarddijk, maar aangezien deze soort niet bekend is in het plangebied en de wijde (>20 km) omgeving, wordt de kans dat de steenmarter aanwezig is verwaarloosbaar geacht. Gezien de binnenstedelijke ligging en beperkte schuilgelegenheid

is geen geschikt habitat voor kleine marterachtigen zoals de wezel, hermelijn en bunzing. Er zijn in het plangebied geen geschikte boomholtes aangetroffen voor de boommarter.

Desalniettemin is simultaan met het onderzoek naar gebouwbewonende vleermuizen en vogels ook gelet op sporen en activiteiten van andere beschermde zoogdieren. De bebouwing en het terrein eromheen is door middel van een visuele inspectie onderzocht op sporen van beschermde zoogdieren zoals steenmarter. Prooi-resten en/of uitwerpselen (latrines) kunnen duiden op aanwezigheid in of om bebouwing. Tijdens het onderzoek in de bebouwing zijn geen sporen van beschermde zoogdieren aangetroffen.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Nader onderzoek naar de aanwezigheid van strikt beschermde overige zoogdiersoorten en een eventuele ontheffingsprocedure is niet nodig. Het plangebied vormt een leefgebied voor de bosmuis, konijn, egel en huisspitsmuis. Ten aanzien van deze soorten geldt een vrijstelling van ontheffingsplicht in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling door de Provincie Noord-Holland. Hierdoor is aanvullend onderzoek en een eventuele ontheffingsprocedure ten aanzien van deze soorten niet noodzakelijk. Wel geldt de algemene zorgplicht welke zorgvuldig handelen vereist. Bijvoorbeeld door dieren niet opzettelijk te verwonden en te doden en te verplaatsen of verdrijven naar vergelijkbaar biotoop buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden. Met betrekking tot de steenmarter is geen nader onderzoek nodig.

3.6 Vogels

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Alle inheemse vogels zijn als Vogelrichtlijnsoort beschermd conform artikel 3.1 Wet natuurbescherming. Vogels zijn binnen de Provincie Noord-Holland ten alle tijden gedurende het broedseizoen beschermd. Een aantal vogelsoorten genieten daarbij aanvullende bescherming van de vaste rust- en verblijfplaats middels de 'aangepaste lijst jaarrond beschermde nesten' (zie paragraaf 3.1). Deze lijst is oorspronkelijk onderdeel van de voormalige Flora- en faunawet. Het is echter niet duidelijk of deze lijst ongewijzigd blijft, omdat een andere Provincie deze lijst recent (december 2017) wel gewijzigd heeft.

Op basis van het bronnenonderzoek is vastgesteld dat er in de directe en bredere omgeving diverse vogelsoorten aanwezig zijn behorend tot de categorieën 1 t/m 4 en categorie 5 van de aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten. Het betreft de volgende soorten van categorie 1 t/m 4: buizerd, sperwer, huismus en gierzwaluw en categorie 5: grote bonte specht, boomkruiper, boomklever, ekster, koolmees, pimpelmees, spreeuw en zwarte roodstaart.

Oriënterend veldbezoek

Tijdens de veldbezoeken in 2016 en 2017 is het plangebied onderzocht op jaarrond beschermde nesten. Tijdens het veldbezoek zijn tevens de gebouwen en de bomen binnen de mogelijke invloedssfeer van de werkzaamheden op nesten van soorten met jaarrond beschermde voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen onderzocht. Duidelijk is dat de bebouwing geschikt is als voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaats van de gierzwaluw en de huismus (fig. 3-1). Of deze daadwerkelijk gebruik maken van de gebouwen en zo ja, hoeveel nesten er precies aanwezig zijn, is tijdens het oriënterend veldbezoek in 2016 niet vastgesteld. Tijdens het veldbezoek in 2017 zijn wel huismussen waargenomen in het groenstruweel binnen het plangebied.

De bosjes en struwelen langs het tracé vormen een geschikt leefgebied voor de huismus (fig. 3-2). Het plangebied is niet geschikt als leefgebied voor vogels met jaarrond beschermde nesten zoals de buizerd en de steenuil door ontbreken van grote gaten in de dakranden. Ook zijn in de bomen in de directe omgeving binnen de mogelijke invloedssfeer van de werkzaamheden geen nesten aangetroffen van soorten met een jaarrond beschermde nestplaats.

Binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden zijn potentiële jaarrond beschermde nestplaatsen van de gierzwaluw en de huismus aangetroffen. Ook de essentiële leefomgeving (o.a. foerageergebied en schuilgelegenheid) is beschermd onder de Wnb. Omdat ten behoeve van de werkzaamheden gebouwen worden gesloopt en mogelijk bomen worden gekapt en struiken en hagen worden verwijderd, is een vogelonderzoek uitgevoerd. Een dergelijk onderzoek dient als basis voor een Wnb ontheffing, die bij het slopen van de gebouwen en/of de kap van de struiken aangevraagd dient te worden.

Vogelonderzoek

Het plangebied en de directe omgeving binnen de effectafstand tot de mogelijke werkzaamheden, zijn onderzocht op aanwezigheid van jaarrond beschermde huismus- en gierzwaluwnesten. Het onderzoek (zie tabel 3-2) is uitgevoerd conform de RVO Soortenstandaards en daarmee conform de BIJ12 kennisdocumenten⁵.

De minimaal benodigde inzet voor deze onderzoeken betreft:

- jaarrond beschermde nesten van de huismus: minstens 2 bezoeken in de periode 1 april - 15 mei (respectievelijk 10 maart - 20 juni bij 4 veldbezoeken);
- jaarrond beschermde nesten van de gierzwaluw: minstens 3 bezoeken in de periode 15 mei - 15 juli (minstens één tussen 20 juni en 7 juli).

Tabel 3-2 vogelonderzoek methode

Datum (2017)	Zon op (tijd)	Zon onder (tijd)	Start (tijd)	Einde (tijd)	Temp (°C)	BFT	Weer	Onderzoek naar
04-04	07:00	n.v.t.	08:00	10:00	11	1	Helder, droog, licht bewolkt	Huisumus verblijfplaatsen en foerageergebied
02-05	06:00	n.v.t.	08:30	10:30	12	1	Helder, droog, geheel bewolkt	Huisumus verblijfplaatsen en foerageergebied
31-05	n.v.t.	21:50	19:45	22:00	13	2	Helder, droog, geheel bewolkt	Huisumus- en gierzwaluw verblijfplaatsen en foerageergebied
21-06	n.v.t.	22:00	20:15	22:20	23	2	Helder, droog, zwaarbewolkt, maar zacht weer	Huisumus- en gierzwaluw verblijfplaatsen en foerageergebied
03-07	n.v.t.	20:00	20:00	22:15	12°C	1	Helder, droog, half bewolkt	Huisumus- en gierzwaluw verblijfplaatsen en foerageergebied

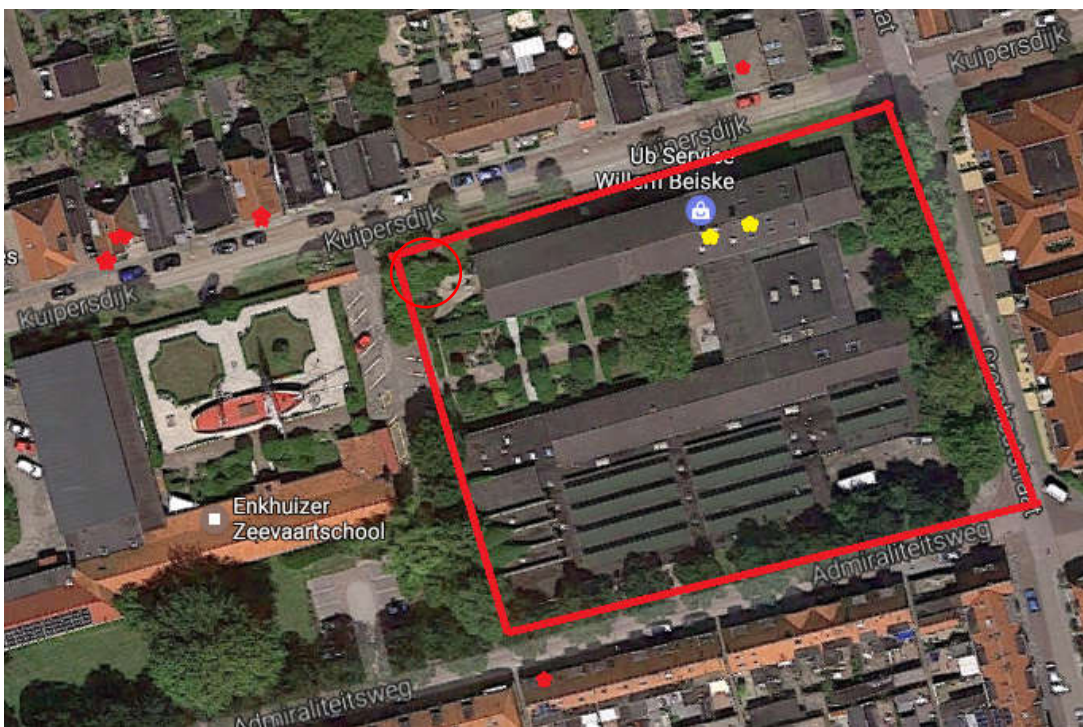
⁵ www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming

Resultaten vogelonderzoek (zie ook figuur 3-5)

Huismus, 4 april, 2 mei en 21 juni 2017

Uit het veldbezoek is gebleken dat er geen verblijfplaatsen van de huismus aanwezig zijn. In het gebouw 'De Cuyp' zijn wel enkele kauwen waargenomen in een metalen pijp. In het plangebied zijn foeragerende huismussen aangetroffen. Dit betreft in het groen (bessenstruiken en hagen) aan de achterzijde van 'De Cuyp' aan de Kuipersdijk (zie figuur 3-5). Deze struiken vormen een essentieel leefgebied behorende bij naastgelegen huismus nesten in minstens drie huizen naast plangebied aan de Kuipersdijk.

In de omgeving van De Cuyp zijn diverse broedplaatsen van de huismus aanwezig. Dit betreft verblijfplaatsen onder de dakranden van de Kuipersdijk 46 (2 dieren) en 66 (4 dieren) en in de zuidelijk gelegen Oostertuinstraat, Admiraliteitsweg en Lange tuinstraat (4 tot 6 verblijfplaatsen).

Figuur 3-5, aangetroffen vogels (rode sterren = huismusnesten buiten het plangebied, rode cirkel = essentieel foerageergebied huismus, gele sterren = kauwnesten in De Cuyp)

Gierzwaluw, 31 mei, 21 juni en 03 juli 2017

Er zijn jagende gierzwaluwen (13 dieren) hoog boven het plangebied aangetroffen, er zijn geen in- of uitvliegers aangetroffen.

Buiten het plangebied:

Er is één gierzwaluwverblijfplaats van zes dieren gevonden op een afstand van 100 meter tot plangebied in de stad. Deze is gevonden door de laatste foeragerende gierzwaluwen boven het plangebied te volgen.

Op 21 juni is tevens een niet-jaarrond beschermde huiszwaluw verblijfplaats gevonden in een woning aan de Kuipersdijk 60 (onder een dakrand achter de muurbalk) buiten het plangebied.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Er zijn tijdens de bovengenoemde onderzoeksperiode geen nesten van vogels met een jaarrond beschermde nestplaats van categorie 1 t/m 4 aangetroffen en er zijn geen niet-jaarrond beschermde nesten van categorie 5 in of naast plangebied aangetroffen. De gierzwaluw is foeragerend boven het plangebied waargenomen, maar er zijn geen nestplaatsen aangetroffen in de gebouwen binnen het plangebied. Het verdwijnen van de gebouwen en groen in het plangebied hebben geen effect op het leefgebied van de gierzwaluw.

Omdat er geen jaarrond beschermde nesten en geen niet-jaarrond beschermde nesten binnen de effectafstand van de werkzaamheden aanwezig zijn, kan overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming ten aanzien van vogels worden uitgesloten. Er hoeven geen vervolgpcedures (aanvragen van een ontheffing) in gang te worden gezet ten aanzien van vaste verblijfplaatsen van vogels.

Ten aanzien van het essentieel leefgebied voor de huismus geldt, dat in de nieuwe situatie (maar ook gedurende het broedseizoen van de huismus, tijdens de aanlegfase) wederom beplanting (bessenstruiken en/of dichte hagen) terug moet komen. Mocht dit niet mogelijk zijn, dan is hiervoor wel ontheffing noodzakelijk en zullen dezelfde maatregelen getroffen moeten worden. De tuinen achter de woningen vormen geen geschikt alternatief leefgebied, omdat de nesten zich aan de voorzijde van de woning bevinden.

Ten aanzien van de mogelijk aanwezige categorie 5 soorten (zoals ekster) geldt dat er geen sprake is van ecologisch belang dat bescherming van de nestplaatsen buiten het broedseizoen rechtvaardigt. Er is voldoende alternatief in het omliggende groen aanwezig. Aanvullend onderzoek en een eventuele ontheffingsaanvraag ten aanzien categorie 5 soorten behorend tot de aangepaste lijst jaarrond beschermde nesten van de Wet natuurbescherming wordt niet noodzakelijk geacht. Indien er tijdens het broedseizoen gewerkt wordt kunnen nesten van algemene broedvogels en vogelsoorten behorend tot categorie 5 worden vernietigd.

Het voorkomen van algemene broedvogels zonder beschermde nest- en verblijfplaatsen in bomen en struiken in het plangebied en directe omgeving is niet uit te sluiten. Effecten op deze vogels kunnen worden voorkomen door het kappen van bomen en rooien van struiken buiten het broedseizoen uit te voeren (het broedseizoen is doorgaans de periode maart - augustus). Het broedseizoen is geen afgebakende periode. Het broedseizoen loopt van het bouwen van het nest tot het uitvliegen van de jongen. Deze periode is afhankelijk van de aanwezige soorten. Indien deze werkzaamheden binnen het broedseizoen worden voorzien is vooraf een controle door een ecologisch deskundige noodzakelijk om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen.

3.7 *Amfibieën*

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Uit beschikbare verspreidingsgegevens blijkt dat de volgende amfibieën waargenomen zijn in de omgeving waarin het plangebied zich bevindt: gewone pad, bruine kikker, bastaardkikker en kleine watersalamander. Het betreft hier soorten die beschermd zijn conform art. 3.10 Wnb. Er zijn geen strikt beschermde soorten (soorten beschermd conform art. 3.5 Wnb) waargenomen in het uurhok waarin het plangebied is gelegen. Buiten een straal van 5 kilometer zijn er waarnemingen van enkele rugstreeppadden bekend.

Oriënterend veldonderzoek

Tijdens het veldbezoek in 2017 is het plangebied deels geschikt bevonden voor algemeen voorkomende amfibieën. Zwaarder beschermde amfibieën zijn op basis van het ontbreken van geschikt biotoop en verspreiding niet te verwachten in het plangebied. De biotoop van bijvoorbeeld een kenmerkende beschermde soort in Noord-Holland zijnde de rugstreeppad, bestaat uit geïsoleerde poelen/wateren met specifiek milieuomstandigheden, zoals, poelen, schrale graslanden met vergraafbare bodem en overwinteringsplaatsen in stenenhopen en zandheuvelds. Echter, deze ontbreken binnen het plangebied. De aanwezigheid van de bruine kikker en gewone pad kan niet worden uitgesloten.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

De bruine kikker en gewone pad kunnen verstoord, verwond of gedood worden door graaf- of kapwerkzaamheden. De Provincie Noord-Holland heeft deze soorten, behorend tot de 'andere beschermde soorten' echter vrijgesteld van ontheffingsplicht in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Ten aanzien van deze soorten is dan ook geen aanvullend onderzoek en geen ontheffingsprocedure in het kader van de Wet natuurbescherming nodig. Wel geldt de algemene zorgplicht die zorgvuldig handelen vereist, bijvoorbeeld door het verplaatsen van dieren buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden indien aangetroffen en het niet opzettelijk doden of verwonden. Nader onderzoek naar soorten die beschermd zijn conform art. 3.5 Wnb wordt niet noodzakelijk geacht.

3.8 *Reptielen*

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Uit het bronnenonderzoek blijkt dat er geen 'strikt beschermde soorten' (art. 3.5 Wnb) en geen 'andere beschermde soorten' (art. 3.10 Wnb) voorkomen binnen een straal van 5 kilometer rond het plangebied.

Oriënterend veldbezoek

Uit het veldbezoek in 2017 blijkt dat er geen geschikt habitat aanwezig is voor beschermde reptielen in het plangebied. Tevens ontbreekt een geschikte verbinding tussen het plangebied en dergelijk leefgebied voor soorten als ringslangen. Het voorkomen van beschermde reptielen is daarmee op voorhand uitgesloten.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Binnen de invloedssfeer van het plangebied ontbreekt geschikt biotoop van beschermde reptielen. De voorgenomen ingreep heeft dan ook geen negatief effect op beschermde reptielen. Nader onderzoek en een ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming is ten aanzien van beschermde reptielen niet nodig.

3.9 *Vissen*

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Uit bronnenonderzoek blijkt dat er geen beschermde vissen aanwezig zijn in het plangebied en tevens niet in een straal van 5 kilometer rondom het plangebied.

Oriënterend veldbezoek

Binnen het plangebied is geen geschikt oppervlaktewater aanwezig dat kan dienen als leefgebied van beschermde vissoorten zoals de grote modderkruiper.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Biotoop voor beschermde vissen ontbreekt binnen de invloedssfeer van de voorgenomen ingreep. Nader onderzoek en een eventuele ontheffingsprocedure ten aanzien van beschermde vissoorten is niet nodig.

3.10 *Ongewervelden*

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Uit het bronnenonderzoek blijkt dat er in de omgeving van het plangebied geen ongewervelden zijn waargenomen die behoren tot de 'strikt beschermde soorten' (art. 3.5 Wnb) of 'andere beschermde soorten' (art. 3.10 Wnb).

Oriënterend veldbezoek

In het plangebied ontbreekt geschikt biotoop voor beschermde ongewervelden.

Beschermde dagvlinders en libellen zijn vaak afhankelijk van zeer specifieke, voedselarme en zeldzame milieus en/of waardplanten. Voorbeelden zijn heideterreinen, vennen, beken, schrale hooilanden, laag- en hoogveenmoerassen, duinen etc. Dergelijke biotopen zijn niet aanwezig; er is alleen sprake van bebouwing en een beperkte hoeveelheid voedselrijk groen dat alleen geschikt is voor bijvoorbeeld algemene dagvlindersoorten.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Gelet op het ontbreken van waarnemingen en de afwezigheid van geschikt biotoop van beschermde ongewervelden, zijn negatieve effecten op de soortgroep behorend tot de strikt of andere beschermde soorten van de Wet natuurbescherming, op voorhand uitgesloten. Nader onderzoek en een ontheffingsprocedure zijn niet nodig.

4 Natuurbeleidskader: Natuurnetwerk Nederland

4.1 Toetsingskader

Het provinciaal beleidskader van de overheid dat niet in wetgeving is vastgelegd bestaat uit:

- Natuurnetwerk Nederland (NNN);
- Weidevogelleefgebied.

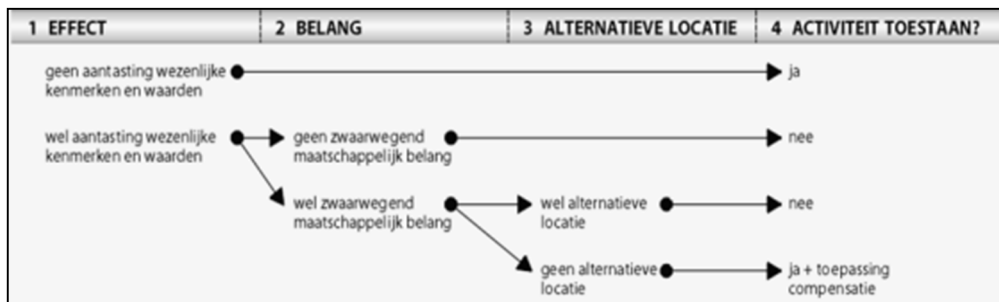
4.2 NNN

Toetsingskader

De wettelijke bescherming (Wro) van het NNN is geregeld via het bestemmingsplan. De NNN voor de provincie Noord-Holland is vastgelegd in de provinciale ruimtelijke verordening.

De afweging voor ingrepen in de NNN gaat volgens het “nee, tenzij-principe”. Voor de NNN geldt een apart “nee, tenzij-principe”. In onderstaand schema is het “nee, tenzij-principe” voor NNN stapsgewijs weergegeven. Een “nee, tenzij-toets” behoeft alleen te worden doorlopen indien er sprake is van een RO-procedure met betrekking tot wijziging van de bestemming van het plangebied.

Ingrepen met een significant negatieve invloed op de wezenlijke kenmerken en waarden mogen niet plaatsvinden, tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang en indien er geen alternatieven zijn. Indien bij een ingreep schade wordt aangericht aan een NNN - gebied, dan dient dit in ieder geval gemitigeerd te worden. De resteffecten aan verlies van kwaliteit en/of oppervlakte dient te worden gecompenseerd. Daarnaast kan salderen van positieve en negatieve effecten op de NNN-uitkomst bieden om projecten in de NNN te realiseren. Het natuuronderzoek geeft inzicht in de ligging van NNN - gebieden in de omgeving van het plangebied en de noodzaak voor het doorlopen van ‘nee, tenzij, procedure’. In de provincie Noord-Holland is de externe werking van de NNN niet van toepassing.

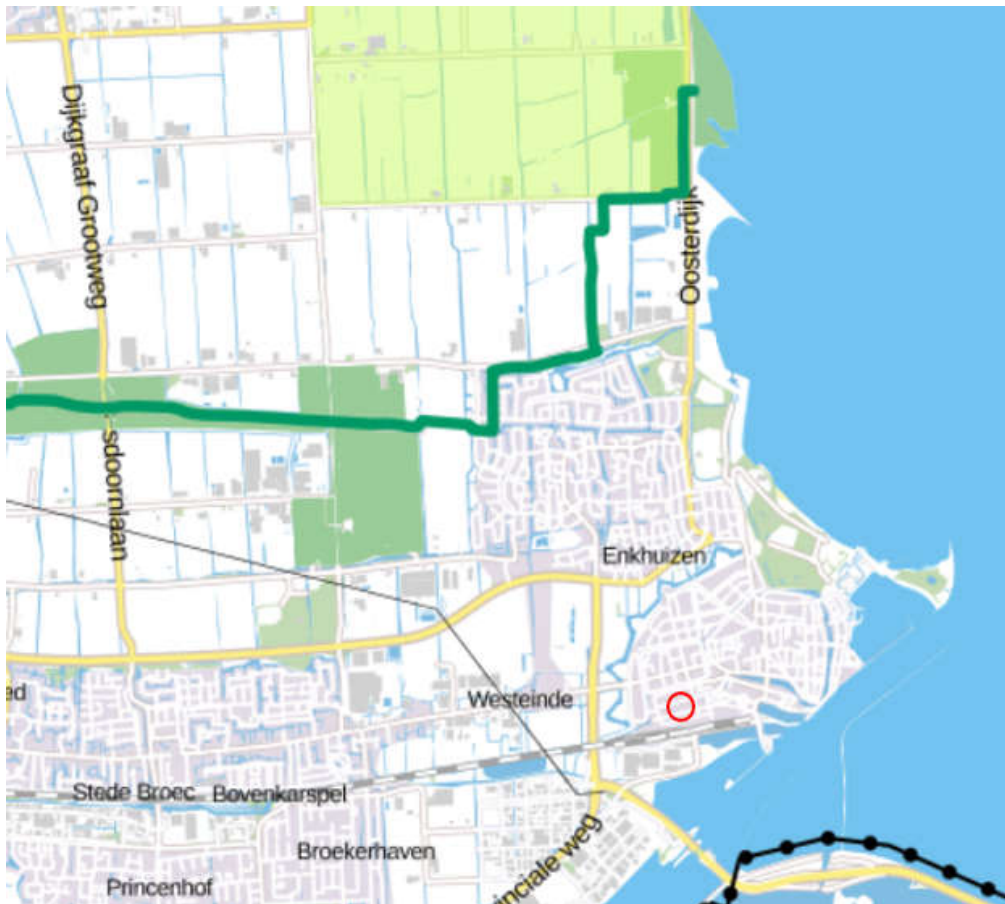
Schema: Het “nee, tenzij”-principe van het compensatiebeginsel.

Bronnenonderzoek

Voor de bronnen inventarisatie van NNN-gebieden zijn de beschikbare gegevens van de Provincie Noord-Holland geraadpleegd (figuur 4-1). Het plangebied ligt daarmee niet binnen de begrenzing van het NNN en weidevogelleefgebied. Gezien de ligging in het stedelijk gebied, is er geen relatie met weidevogelleefgebied (figuur 4-1).

Analyse en toetsing effecten

De voorgenomen ontwikkelingen vinden plaats buiten de begrenzing van NNN-gebied en Weidevogelleefgebied en er is geen relatie met weidevogelleefgebied in de wijde omgeving, daarom is nadere toetsing niet noodzakelijk.

Figuur 4-1, plangebied (globaal rode cirkel) ten opzichte van de NNN (heldergroene en blauwe vlakken) en weidevogelgebied (helder lichtgroene vlak), bron provincie Noord-Holland

5 Conclusie en aanbevelingen

5.1 *Wet natuurbescherming: onderdeel gebiedsbescherming*

Gelet op de afstand tot nabijgelegen Natura 2000-gebieden, zijn directe effecten zoals verdroging, vernatting, optische verstoring, licht- en geluidsverstoring op voorhand uitgesloten. Er is geen noodzaak is tot een nader onderzoek naar deze effecten.

Omdat er ten opzichte van de huidige situatie geen grootschalige industriële activiteiten of grootschalige verkeersbewegingen zullen plaatsvinden in het plangebied, zal er geen sprake zijn van significante effecten als gevolg van stikstofdepositie. Om echter het effect te kunnen kwantificeren en te bepalen of er wel of niet een melding of vergunning van de activiteiten nodig is, dient een depositieberekening in Aerius te worden uitgevoerd. Omdat het zal gaan om een zeer beperkte toename van stikstofdepositie, waarvoor ontwikkelruimte is gereserveerd in het kader de Programmatische aanpak stikstof staat dit de uitvoerbaarheid van de voorgenomen ontwikkeling niet in de weg.

5.2 *Wet natuurbescherming: onderdeel soortenbescherming*

Er zijn mogelijk beschermde soorten aanwezig in of in de nabijheid van het plangebied.

Vleermuizen

Er is een zomerverblijfplaats van de laatvlieger (2-4 dieren) aangetroffen in het gebouw 'De Cuyp'. Omdat dit gebouw gesloopt wordt, zal een zomerverblijfplaats van de laatvlieger aangetast worden. Voor deze aantasting is een ontheffing van de Wnb noodzakelijk. Voor een ontheffingsaanvraag is een mitigatie- en compensatieplan noodzakelijk en zal er een ecologisch werkprotocol opgesteld moeten worden. Deze ontheffing is verleenbaar bij het nemen van noodzakelijke mitigerende- en compenserende maatregelen. .

Er is geen essentieel vleermuis foerageergebied aangetroffen binnen het plangebied. De gewone- en ruige dwergvleermuizen foerageerden met name langs de lanen naast het plangebied en boven de open ruimte boven en naast het plangebied.

Ten aanzien van de bomen en struiken in relatie tot vleermuizen is geen ontheffing noodzakelijk. Dit omdat er maar enkele gewone dwergvleermuizen gebruik maken van het groen op het plangebied terrein en er geen sprake is van essentieel leefgebied. Bovendien worden de lanen (waar de meeste gewone dwergvleermuizen foerageerden) om het plangebied niet aangetast. Verstoring van foeragerende en overvliegende vleermuizen kan worden voorkomen, door tijdens de uitvoering hier rekening gehouden. Dit betekent dat in de periode april tot en met oktober, geen directe uitstraling van bouwverlichting of strooilicht (met uitzondering van tijdelijke verlichting van voertuigen en huidige terreinverlichting) op gebouwen, bosjes en bomen in het plangebied tussen zonsondergang en zonsopkomst.

Het voorgaande betekent dat er geen sloopwerkzaamheden in de meest kwetsbare periode van de laatvlieger uitgevoerd mag worden. De meest kwetsbare periode van de laatvlieger op deze locatie is de zomerperiode van half april t/m juli. Maar omdat dit een soort is die gedurende het najaar zich kan verplaatsen, zal bij de sloop rekening gehouden moeten worden met zowel de zomer- als de winterperiode. Daarom wordt aanbevolen de sloop na ontheffing verlening uit te voeren in de maanden augustus t/m oktober.

Huismus en gierzwaluw

Ten aanzien van het essentieel leefgebied voor de huismus geldt, dat in de nieuwe situatie (maar ook gedurende het broedseizoen van de huismus, tijdens de aanlegfase) wederom beplanting (bessenstruiken en/of dichte hagen) terug moet komen. Mocht dit niet mogelijk zijn, dan is hiervoor wel ontheffing noodzakelijk en zullen dezelfde maatregelen getroffen moeten worden. De tuinen achter de woningen vormen geen geschikt alternatief leefgebied, omdat de nesten zich aan de voorzijde van de woning bevinden. Het verdwijnen van de gebouwen en groen in het plangebied hebben geen effect op het leefgebied van de gierzwaluw.

Overige vogels

Omdat er geen jaarrond beschermde nesten en geen niet-jaarrond beschermde nesten binnen de effectafstand van de werkzaamheden aanwezig zijn, kan overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming ten aanzien van vogels worden uitgesloten. Er hoeven geen vervolgpcedures (aanvragen van een ontheffing) in gang te worden gezet ten aanzien van vaste verblijfplaatsen van vogels.

Aanvullend onderzoek en een eventuele ontheffingsaanvraag ten aanzien categorie 5 soorten behorend tot de aangepaste lijst jaarrond beschermde nesten van de Wet natuurbescherming wordt niet noodzakelijk geacht.

Effecten op overige voorkomende broedvogels kunnen worden voorkomen door het kappen van bomen en rooien van struiken buiten het broedseizoen uit te voeren. Indien de werkzaamheden binnen het broedseizoen worden voorzien is vooraf een controle door een ecologisch deskundige noodzakelijk om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen.

Vaatplanten, amfibieën, reptielen, vissen, ongewervelden en overige zoogdieren

Er is geen sprake van een negatief effect op beschermde vaatplanten, overige zoogdieren, vissen, amfibieën, reptielen en ongewervelden door het ontbreken van geschikt leefgebied binnen het plangebied en in de directe omgeving van het plangebied.

Soorten zoals bosmuis, haas, egel en huisspitsmuis, bruine kikker en gewone pad behorend tot de beschermingscategorie 'andere soorten' (art. 3.10) van de Wet natuurbescherming kunnen voorkomen in het plangebied. Deze soorten zijn door de Provincie Noord-Holland vrijgesteld van ontheffingsplicht in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling. Nader onderzoek en een eventuele ontheffingsprocedure zijn niet aan de orde.

Zorgplicht

Naast bepalingen voor specifiek aangewezen soorten geldt krachtens artikel 1.11 (lid 1 & 2) van de Wet natuurbescherming, de algemene zorgplicht voor alle in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Via deze wet wordt eenieder medeverantwoordelijk gesteld voor de zorg en bescherming van flora en fauna en dient men geen handelingen uit te voeren die opzettelijk soorten kunnen aantasten.

Omdat beschermde soorten niet in het gebied of directe omgeving aanwezig zijn, dan wel er geen effecten te verwachten zijn, effecten kunnen worden voorkomen of dat een benodigde ontheffing verleenbaar is, is de uitvoerbaarheid van de voorgenomen ontwikkeling in het kader van de Wet natuurbescherming soortenbescherming niet in het geding.

5.3 Provinciale Natuurbeleidskaders

Het plangebied ligt niet binnen de NNN-begrenzing en niet binnen de begrenzing van weidevogelleefgebied. Er is geen nadere procedure noodzakelijk in de vorm van een “nee, tenzij-toets”. Dit aspect staat derhalve niet aan de uitvoerbaarheid van het voorgenomen plan in de weg.

Samenvattende tabel

	Effecten	Nader veldonderzoek	Nader effect-Onderzoek nodig	Mitigerende en/of compenserende maatregelen*	Nadere procedure
Wnb gebieds-bescherming	<ul style="list-style-type: none"> Mogelijk stikstof-depositie 	<ul style="list-style-type: none"> Geen 	<ul style="list-style-type: none"> Nee 	<ul style="list-style-type: none"> Geen 	<ul style="list-style-type: none"> Nee
Wnb soorten-bescherming	<ul style="list-style-type: none"> Strikt beschermde soorten 	<ul style="list-style-type: none"> Essentieel foerageergebied huismus, zomerverblijfplaats laatvlieger 	<ul style="list-style-type: none"> Nee, is reeds uitgevoerd 	<ul style="list-style-type: none"> Ja 	<ul style="list-style-type: none"> Ja
NNN en natuur buiten de NNN	<ul style="list-style-type: none"> Geen 	<ul style="list-style-type: none"> Geen 	<ul style="list-style-type: none"> Geen 	<ul style="list-style-type: none"> Geen 	<ul style="list-style-type: none"> Geen

* Mogelijke maatregelen om effecten te voorkomen of te beperken